

În veci să ne aparțină limba noastră cea română*

Acad. Ion Tighineanu

Președintele Academiei de Științe a Moldovei

Membru de onoare al Academiei Române

Stimați membri ai Academiei Române și ai Academiei de Științe a Moldovei (AȘM),

Oameni de cultură și de artă, rectori și directori ai institutelor de cercetare, cercetători științifici ce ați dat curs invitației noastre de a participa la ședința festivă consacrată sărbătorii naționale *Limba Noastră cea Română*,

„Limba este tezaurul cel mai prețios pe care-l moștenesc copiii de la părinți, depozitul cel mai sacru lăsat de generațiile trecute și care merită de a fi păstrat cu sfințenie de generațiile care-l primesc”, a spus la timpul său Vasile Alecsandri. An de an, limba română ne reunește în cadrul lecturilor academice devenite o bună și frumoasă tradiție la Academia de Științe a Moldovei, începând cu anul 2005. Anul acesta avem parte însă de o ședință festivă deosebită, organizată de două academii-surori.

Întrunirea noastră are loc în ziua de 31 august 2023, având astfel o profundă semnificație simbolică. Ca urmare a planului de acțiuni, aprobat la 4 aprilie curent în ședința Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei și a Biroului Prezidiului Academiei Române, s-a decis organizarea de comun acord a mai multor activități. În opinia mea însă, cea mai importantă realizare este Ședința festivă comună a Academiei Române și Academiei de Științe a Moldovei dedicată Sărbătorii Naționale „Limba Română”, precum și deschiderii Congresului Mondial al Eminescologilor, ajuns la cea de-a XII-a ediție. Astăzi, ne-am dat întâlnire atât în spațiul online – fiindcă suntem urmăriți de multe persoane de pe ambele maluri ale Prutului și din diasporă –, cât și în for-

mat fizic, în Aula Academiei Române și în Sala Azurie a Academiei de Științe a Moldovei.

Cu această ocazie salutăm membrii Academiei Române prezenți la Chișinău și în mediul online: acad. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române; acad. Mircea Dumitru, vicepreședinte al Academiei Române; acad. Gheorghe Chivu, președintele Secției de filologie și literatură a Academiei Române; acad. Mircea Martin; prof. Rodica Zafiu, membru corespondent al Academiei Române; prof. Viorel Vizureanu, decan al Facultății de Filosofie a Universității din București și director al Institutului de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române. De asemenea, salutăm prezența tuturor membrilor celor două Academii, a personalităților notorii care ne onorează astăzi în Aula Academiei Române, în Sala Azurie a AȘM sau în spațiul virtual comun.

„Limba noastră-i o comoară”, spunea poetul Alexei Mateevici, autorul versurilor imnului Republicii Moldova. Prin limbă ne păstrăm cultura, tradițiile, istoria și credința. Limba română este limba noastră maternă prin care ne rostim esențial ființa și care este casa, Sanctuarul acesteia, după cum a spus Eminescu. Ținând cont de acest adevăr, la 16 martie 2023, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat decizia prin care sintagma „limba română” se introduce în toate actele legislative, inclusiv în Constituție, renunțându-se la formulările „limba moldovenească”, „limba de stat”, „limba oficială”, „limba noastră”.

**Mesaj de salut rostit la ședința festivă dedicată Zilei Limbii Române
(31 august 2023, Sala Azurie, Academia de Științe a Moldovei)*

S-a instituit astfel un act juridic, de mult așteptat, de confirmare a adevărului științific cu privire la denumirea limbii vorbite în Republica Moldova – limba română –, pentru care Academia de Științe a Moldovei a pledat permanent și insistent în declarații, adresări, hotărâri, lecturi academice, congrese și conferințe științifice. Această hotărâre istorică constituie un act de recunoștință față de toți oamenii de știință și de cultură care au luptat pentru promovarea adevărului științific privind limba vorbită în spațiul basarabean și pentru acordarea acesteia a statutului de limbă de stat.

Onorată asistență,

Deși avem o conlucrare strânsă, mai ales în cei 32 de ani de independență a Republicii Moldova, consemnați la 27 august, trebuie să menționăm că după ședința emblematică din 4 aprilie, cele două academii într-adevăr s-au înfrățit.

Îmi permiteți să reiterez unele aspecte ale acestui plan comun de acțiuni discutat și aprobat de cele două Academii. În primul rând s-a discutat despre organizarea concursului anual pentru Premiile Academiei Române și ale Academiei de Științe a Moldovei care a inclus următoarele patru domenii: agricultură durabilă, biotehnologii, protecția mediului; sănătate; tehnologii inovative, digitalizare, competitivitate economică; promovarea identității românești.

O altă chestiune vizează completarea componenței colegiilor de redacție ale celor două reviste ale noastre: pentru „Academica” AȘM a propus candidatura acad. Mihai Cimpoi, iar pentru „Akademos”, Academia Română a propus în colegiul de redacție candidatura acad. Ioan Dumitrache, secretar general al Academiei Române.

După cum observați, accesând pagina web a AȘM, Prezidiul acesteia a instituit următoarele comisii de experți ale AȘM: 1) Schimbări clima-

tice; 2) Agricultură; 3) Securitate socioeconomică; 4) Istoria științei; 5) Patrimoniul cultural în context european; 6) Medicină; 7) Nanotehnologii, materiale funcționale și dispozitive electronice. Am solicitat, din partea AȘM, delegarea unor personalități din partea Academiei Române în componența acestor comisii. La rândul nostru, am transmis candidaturile AȘM pentru a fi incluse, la discreția comisiilor de experți, în componența comisiilor care activează în cadrul Academiei Române.

Un compartiment important îl constituie organizarea evenimentelor comune (conferințe, simpozioane, mese rotunde). Experiența desfășurării, la 22 noiembrie 2022, a conferinței dedicate centenarului omului de știință George Emil Palade, laureat al Premiului Nobel pentru Medicină (1974), ne-a înaripat la cucerirea unor noi culmi. Planul pentru acest an este unul ambițios, dar realizabil. În fond, unele acțiuni deja au și fost făcute. Vorbesc de prelegerea publică „Impactul științei și tehnologiei asupra societății viitorului”, susținută, la 6 aprilie curent, de acad. Ioan Dumitrache, secretar general al Academiei Române, de prelegerile susținute de acad. Mihai Cimpoi și de Theodor Codreanu, membru de onoare al AȘM, în cadrul Festivalului Internațional de Poezie „Grigore Vieru” din 18–19 mai curent, de Școlile de vară organizate de Academiile noastre și la care au participat elevi de pe ambele maluri ale Prutului etc.

Astăzi, printr-o ședință festivă comună a Academiei Române și Academiei de Științe a Moldovei, sărbătorim împreună, în tot spațiul românesc, Ziua Limbii Române. Este un îndemn de a ne consolida și unifica eforturile, de a crea un spațiu comun în toate sferile de activitate.

Așa să ne ajute Dumnezeu!